

Gweithdrefn

Amgylchedd Di-fwg

Cyflwyniad a Nod

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn ymrwymedig i sicrhau iechyd, diogelwch a lles ei staff a'r rhai sy'n cael eu heffeithio gan ei weithgareddau. Mae'r weithdrefn hon yn darparu canllawiau i sicrhau bod yr Ymddiriedolaeth yn parhau i fod yn amgylchedd di-fwg, i ddiogelu pobl rhag niwed posibl yn sgil smygu a dod i gysylltiad â mwg goddefol, ac i gynorthwyo unigolion i roi'r gorau i smygu.

Mae'r weithdrefn hon yn amlinellu'r camau y bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn eu cymryd i sicrhau bod safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan gynnwys tiroedd ac adeiladau, yn parhau i fod yn ddi-fwg er mwyn diogelu staff ac ymwelwyr rhag effeithiau niweidiol smygu.

Nod y Weithdrefn yw darparu amgylchedd di-fwg a helpu i hybu iechyd. Mae hyn yn cynnwys:

- Sicrhau bod pob safle, tir a cherbyd y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn berchen arnynt neu'n eu rheoli, yn ddi-fwg drwy gydymffurfio â Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 a Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2010.
- Gwahaniaethu rhwng deddfwriaeth ddi-fwg (smygu tybaco) a pholisi di-fwg (E-sigarêts).
- Diogelu a chyfrannu at wella iechyd a llesiant cyflogeion, contractwyr, ymwelwyr, defnyddwyr gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cymru a'r cyhoedd
- Hyrwyddo amgylcheddau di-fwg, lleihau niwed a rhoi'r gorau i smygu yng Nghymru.
- Nodi rolau a chyfrifoldebau rheolwyr a staff wrth weithredu'r weithdrefn hon.
- Darparu canllawiau ar reoli unrhyw achos o fynd yn groes i Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 a Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020.
- Helpu ac annog y cyflogeion hynny sy'n dymuno rhoi'r gorau i smygu i gyflawni eu nod.

Polisiâu, Gweithdrefnau a Dogfennau Rheoli Ysgrifenedig Ategol

Yr holl bolisiâu, gweithdrefnau a dogfennau rheoli ysgrifenedig eraill ar Iechyd a Diogelwch sefydliadol.

- Polisi Iechyd a Diogelwch
- Rheoli Contractwyr

Cwmpas

Mae'r weithdrefn hon ac unrhyw drefniadau a wneir mewn cysylltiad â hi yn berthnasol i:

Yr holl unigolion n y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn eu cyflogi neu'n ymgysylltu â nhw, gan gynnwys gweithwyr rhan amser, gweithwyr dros dro ac asiantaeth, y rhai sy'n ddeiliaid contractau anrhydeddus a'r rhai sy'n ymgysylltu â Chydweithrediad Iechyd GIG Cymru. Bydd y weithdrefn hon yn berthnasol hefyd i unrhyw ymwelwyr â safleoedd ac ystadau Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Iechyd	Cwblhawyd Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Iechyd.
Cymeradwywyd gan	Y Grŵp Iechyd a Diogelwch
Dyddiad Cymeradwyo	17 Ionawr 2023
Dyddiad Adolygu	17 Ionawr 2026
Dyddiad Cyhoeddi:	31 Mai 2023.
Cyfarwyddwr Gweithredol/ Cyfarwyddwr Cyfrifol	Huw George, Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Cyllid a Gweithrediadau
Awdur	Chris Orr, Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch

Crynodeb o adolygiadau/diwygiadau

Rhif y Fersiwn	Dyddiad y Fersiwn	Dyddiad Cymeradwyo	Dyddiad Cyhoeddi	Crynodeb o Ddiwygiadau
----------------	-------------------	--------------------	------------------	------------------------

2	2018	20/01/19	11/02/19	Disodli PHW 19
1	04/11/14	14/01/15		PHW 19
3	29/06/22			Tudalen 4- Tudalen gynnwys wedi'i diweddaru Tudalen 5- newidiadau i'r cyfeiriadau yn yr adrannau ar y weithdrefn Tudalen 5- nodau'r weithdrefn wedi'u diweddaru i gynnwys cyfeiriadau at ddeddfwriaethau a rheoliadau diweddar. Tudalen 6- Ailbennu'r cwmpas. Tudalen 6/7- diweddariadau i ddeddfwriaeth a geiriad perthnasol. Dileu'r cyfeiriad at smygu goddefol. Tudalen 7- diwygiadau i'r deipograffeg Tudalen 8- Mae'r weithdrefn hefyd yn cynnwys tiroedd Iechyd Cyhoeddus Cymru. Tudalen 9- Mae bellach yn cynnwys cyfeiriad at ganllawiau i staff ar ddefnyddio cynhyrchion tybaco wedi'u cynhesu. Tudalen 10- Diweddaru'r adran ar e-sigaréts i gynnwys safbwynt diweddaraf Iechyd Cyhoeddus Cymru. Tudalen 12- Diweddaru'r safbwynt ar Gynhyrchion Tybaco wedi'u Cynhesu. Tudalen 12- diweddaru'r canllawiau ar gyfer staff sy'n smygu yn ystod egwyliau awdurdodedig.

				Tudalen 12- Diweddaru'r manylion cyswllt Helpa Fi i Stopio Tudalen 13- Diweddariadau i'r broses fonitro ac archwilio Tudalen 14- Yn cynnwys cyfeiriad at gynrychiolydd y Grŵp Iechyd a Diogelwch
--	--	--	--	---

Contents

1	CYFLWYNIAD	6
2	NODAU'R WEITHDREFN	6
3	CWMPAS	7
4	DEDDFWRIAETH BERTHNASOL	7
5	ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU	8
5.1	Staff	8
5.2	Cyfrifoldebau rheolwyr	9
6	CYMHWYSO'R WEITHDREFN HON	9
6.1	Arwyddion dim smygu	9
6.2	Safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru a safleoedd eraill	10
6.3	Cymhwyso'r weithdrefn i gerbydau	11
6.4	Sigaréts electronig	11
6.5	Cynhyrchion Tybaco wedi'u Cynhesu	12
6.6	Diffyg cydymffurfiaeth	12
6.7	Staff sy'n ymweld â phreswylfeydd preifat	13
6.8	Egwyliau awdurdodedig	13
7	CYMORTH I STAFF SY'N DYMUNO RHOI'R GORAU I SMYGU	14
8	MONITRO AC ARCHWILIO	14
9	CYFEIRIADAU	14
ATODIAD 1	– CAMAU I'W DILYN	16
ATODIAD 2	– DIFFINIADAU	17
	Gweithle	17
	Tir Ysbytai	17
	Cerbydau di-fwg (Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020)	18
	Ystyr mangreoedd "caeedig" a "sylweddol gaeedig" (Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020)	19

1. Cyflwyniad

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r camau y bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn eu cymryd i sicrhau bod safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan gynnwys tiroedd, adeiladau a cherbydau yn parhau i fod yn ddi-fwg er mwyn diogelu staff ac ymwelwyr rhag effeithiau niweidiol smygu. Mae afiechydon sy'n gysylltiedig â smygu yn parhau i fod yn her amlwg i iechyd y cyhoedd ac mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn hybu amgylcheddau di-fwg ac yn cefnogi smygwyr i roi'r gorau i fod yn gaeth i dybaco. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cefnogi gweledigaeth Llywodraeth Cymru i greu Cymru ddi-fwg erbyn 2030 (Llywodraeth Cymru, 2022).

Datblygwyd Gweithdrefn Amgylcheddau Di-fwg Iechyd Cyhoeddus Cymru (2022) yn unol â gofynion y Rheoliadau Di-fwg (Cymru) (2021) a Rheoliadau Mangreoedd Di-fwg etc (Cymru) (2007) sy'n gwahardd smygu mewn mannau cyhoeddus a gweithleoedd caeedig, tiroedd ysbytai, tiroedd ysgolion a meysydd chwarae cyhoeddus yn ogystal â lleoliadau gofal dydd a gwarchod plant yn yr awyr agored, yn unol â'r gyfraith. Mae'r cyfreithiau hyn yn seiliedig ar dystiolaeth wyddonol bendant o'r niwed uniongyrchol a achosir i iechyd pobl drwy anadlu mwg ail-law.

Mae sicrhau tiroedd di-fwg, yn ogystal ag adeiladau di-fwg, yn atgyfnerthu'r argraff bod smygu yn llai derbyniol yn gymdeithasol, a bod normau cymdeithasol wedi newid o blaid amgylcheddau di-fwg. Yn ogystal, mae ystadau Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n gwbl ddi-fwg yn annog staff i roi'r gorau i smygu. Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn annog unrhyw aelod o staff sy'n dymuno rhoi'r gorau i smygu i gysylltu â Helpa Fi i Stopio (Adran 7).

Yn unol â chanllawiau diweddar NICE (NG209), mae'r polisi hwn yn cydnabod y gwahaniaeth rhwng tybaco (smygu) ac e-sigaréts (vaping). Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn hyrwyddo'n gyfrifol y defnydd o e-sigaréts mewn lleoliadau awyr agored i gynorthwyo smygwyr i smygu llai neu roi'r gorau i smygu'n llwyr (gweler adran 6.4 am fanylion pellach). Mae'r polisi hwn yn ystyried ymddygiad proffesiynol, enw da corfforaethol a bod yn ystyriol o eraill nad ydynt yn smygu e-sigaréts wrth benderfynu lle i ganiatáu'r defnydd o E-sigaréts.

2. Nodau'r weithdrefn

Prif amcanion y weithdrefn hon yw:

- Sicrhau bod pob safle, tir a cherbyd y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn berchen arnynt neu'n eu rheoli, yn ddi-fwg drwy gydymffurfio â Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 a Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2010.
- Gwahaniaethu rhwng deddfwriaeth ddi-fwg (smygu tybaco) a pholisi di-fwg (E-sigaréts).
- Diogelu a chyfrannu at wella iechyd a llesiant cyflogeion, contractwyr, ymwelwyr, defnyddwyr gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus Cymru a'r cyhoedd
- Hyrwyddo amgylcheddau di-fwg, lleihau niwed a rhoi'r gorau i smygu yng Nghymru.
- Nodi rolau a chyfrifoldebau rheolwyr a staff wrth weithredu'r weithdrefn hon.
- Darparu canllawiau ar reoli unrhyw achos o fynd yn groes i Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 a Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020.
- Helpu ac annog y cyflogeion hynny sydd eisiau rhoi'r gorau i smygu i gyflawni eu nod

3. Cwmpas

Mae'r polisi hwn yn berthnasol i'r holl gyflogeion. Mae'r polisi hefyd yn berthnasol i unrhyw bersonau ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan gynnwys staff, defnyddwyr gwasanaeth, contractwyr, gweithwyr asiantaeth ac ymwelwyr. Mae'r polisi hwn yn berthnasol i'r gweithle, tiroedd, safleoedd cysylltiedig a cherbydau, gan gynnwys ceir prydles.

4. Deddfwriaeth berthnasol

Mae'r deddfwriaeth sy'n cwmpasu mangreoedd (safleoedd) a cherbydau di-fwg yng Nghymru yn cynnwys:

- i. Pennod 1 Rhan 3 Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017
- ii. Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020.

Felly, mae Deddf 2017 a Rheoliadau 2020 yn disodli'r gyfundrefn ddi-fwg a oedd ar waith yng Nghymru, cyn 1 Mawrth 2021.

Gwaherddir smygu ym mhob safle caeedig neu sylweddol gaeedig ac unrhyw gerbydau caeedig a ddefnyddir at ddibenion gwaith gan fwy nag un person, neu i gludo aelodau'r cyhoedd. Mae deddfwriaeth hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i diroedd ysbytai, tiroedd ysgolion a meysydd chwarae cyhoeddus, yn ogystal â lleoliadau gofal plant yn yr awyr agored fod yn ddi-fwg, a fydd yn lleihau cysylltiad plant â mwg ail-law ac yn dadnormaleiddio smygu mewn lleoedd y mae plant yn eu mynychu'n aml ac mewn lleoedd sy'n gysylltiedig â darparu gofal iechyd.

Bydd person yn cyflawni trosedd os bydd yr unigolyn yn smygu:

- mewn safle ddi-fwg

- mewn cerbyd di-fwg
- ar diroedd ysbytai, tiroedd ysgolion, meysydd chwarae cyhoeddus a/neu leoliadau gofal plant yn yr awyr agored

Bydd methiant i gydymffurfio â'r gyfraith yn drosedd, fel y nodir yn Neddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017. Nodir y cosbau a'r dirwyon yn Rheoliadau Mangreodd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020 (Rheoliadau Cymru) ac maent yn cynnwys y canlynol:

- gellir rhoi dirwy cosb benodedig i unigolion am smygu mewn safle ddi-fwg
- gellir rhoi dirwy cosb benodedig i reolwr neu'r person sy'n gyfrifol am unrhyw safleoedd di-fwg am fethu ag arddangos arwyddion 'Dim Smygu' priodol
- gellir rhoi dirwy i sefydliad sy'n gyfrifol am safleoedd am fethu ag atal eraill rhag smygu ar y safleoedd hynny.

Cyflwynwyd y gyfraith i achub bywydau ac i atal clefydau sy'n cael eu hachosi gan fwg ail-law.

Nid yw e-sigaréts yn llosgi tybaco nac yn creu mwg ac, o'r oherwydd, nid yw'r defnydd a wneir ohonynt wedi'i gwmpasu gan ddeddfwriaeth ddi-fwg.

5. Rolau a chyfrifoldebau

5.1 Staff

Mae gan bob aelod o staff rôl o ran:

- Peidio a smygu ar safleoedd ac yng ngherbydau Iechyd Cyhoeddus Cymru
- Gweithredu'r weithdrefn hon yn llwyddiannus
- Pan fyddant yn hyderus i wneud hynny, atgoffa aelodau eraill o staff, ymwelwyr, defnyddwyr gwasanaeth a chontractwyr sy'n ymweld â safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru, yn gwrtais, o'r weithdrefn ar gyfer Amgylchedd Di-fwg.

Dylid dilyn y broses a amlinellir yn Atodiad 1.

Bydd unrhyw aelod o staff sy'n rhoi gwybod yn gwrtais i rywun sy'n smygu ar diroedd Iechyd Cyhoeddus Cymru am y weithdrefn ar gyfer Amgylchedd Di-fwg, yn cael cefnogaeth lawn y Bwrdd Gweithredol.

Mewn sefyllfa annhebygol lle y bydd staff, ymwelwyr, defnyddwyr gwasanaeth a contractwyr yn ymateb yn ymosodol neu'n sarhaus tuag at staff sy'n rhoi'r weithdrefn hon ar waith, dylai staff ddilyn gweithdrefn Trais ac Ymddygiad Ymosodol Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r weithdrefn i'w gweld ar dudalennau gwe polisïau Iechyd Cyhoeddus Cymru.

5.2 Cyfrifoldebau rheolwyr

5.2.1 Y Tîm Gweithredol, Cyfarwyddwyr a Rheolwyr

Y tîm Gweithredol a'r uwch reolwyr sy'n gyfrifol am sicrhau y dilynir y weithdrefn ar gyfer Amgylchedd Di-fwg ar bob lefel yn y sefydliad a gweithredu fel "Hyrwyddwyr" y weithdrefn.

5.2.2 Y Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Chyllid

Y Dirprwy Brif Weithredwr / Cyfarwyddwr Gweithredol Gweithrediadau a Chyllid yw'r arweinydd gweithredol ar gyfer iechyd a diogelwch ac mae wedi penodi'r Pennaeth Ystadau ac Iechyd a Diogelwch i weithredu a monitro cydymffurfiaeth â'r weithdrefn hon.

5.2.3 Mae gan bob Cyfarwyddwr/Rheolwr gyfrifoldeb i weithredu a monitro eu maes cyfrifoldeb hwy.

6. Cymhwyso'r weithdrefn hon

Mae'r canlynol yn dangos dull Iechyd Cyhoeddus Cymru o weithredu a monitro cydymffurfiaeth â'r weithdrefn hon.

6.1 Arwyddion dim smygu

Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i Iechyd Cyhoeddus Cymru arddangos arwyddion 'dim smygu' priodol, mewn mannau amlwg wrth neu gerllaw pob mynedfa i dir ac eiddo Iechyd Cyhoeddus Cymru, fel y gall pobl sy'n mynd i mewn i'r tir a'r safle weld yr arwyddion yn glir. Os defnyddir mwy nag un fynedfa gan staff, defnyddwyr gwasanaeth, contractwyr neu ymwelwyr, bydd arwyddion yn cael eu harddangos wrth bob mynedfa.

Mae'r rheoliadau'n amlinellu'r gofyniad am arwyddion 'dim smygu' y dylid eu harddangos wrth bob mynedfa i safleoedd caeedig, gan ddatgan bod yn rhaid iddynt fod yn:

- fflat a hirsgwar ac o leiaf 160mm wrth 230mm mewn maint;
- arddangos y symbol 'dim smygu' rhyngwladol mewn coch, o leiaf 85mm mewn diamedr;
- cynnwys y datganiad dwyieithog canlynol: 'Mae ysmegu yn y fangre hon yn erbyn y gyfraith/It is against the law to smoke in these premises'.

Gellir defnyddio'r arwyddion symbol 'dim smygu' rhyngwladol mewn lleoliadau eraill ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru i gefnogi a phwysleisio'r gwaharddiad ymhellach.

Mae'n rhaid arddangos arwyddion dim smygu ym mhob adran mewn cerbydau gwaith. Mae'r rheoliadau yn datgan bod yn rhaid i arwydd 'dim smygu' mewn cerbyd:

- Arddangos y symbol 'dim smygu' rhyngwladol mewn coch, o leiaf 75mm mewn diamedr.

Bydd yr arweinydd safle / tân / cynrychiolydd iechyd a diogelwch enwebedig ar gyfer pob safle yn sicrhau bod y safle yn arddangos arwyddion dim smygu priodol.

6.2 Safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru a safleoedd eraill

Gwaherddir smygu, gan gynnwys y defnydd o gynhyrchion tybaco wedi'i gynhesu, ar bob safle a thir ac ym mhob cerbyd ac adeilad Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Mae'r gwaharddiadau hyn yn cynnwys pob ardal hyd at y ffiniau ac maent yn cynnwys meysydd parcio a cherbydau sydd wedi'u parcio ar safleoedd, ardaloedd eistedd yn yr awyr agored a llwybrau cerdded Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Rhaid i unrhyw berson sy'n dymuno smygu neu ddefnyddio cynhyrchion tybaco wedi'u cynhesu (gweler adran 3.5), adael y safle yn gyntaf ac ni ddylid gallu eu hadnabod fel aelod o staff Iechyd Cyhoeddus Cymru (h.y. tynnu neu orchuddio gwisg a thynnu bathodyn adnabod). Dylai staff hysbysu defnyddwyr gwasanaethau, ymwelwyr a chontractwyr am y weithdrefn hon.

Pan fydd safleoedd yn cael eu rhannu gyda thenantiaid eraill, anogir y staff i annog pobl i beidio â smygu.

Mae'r weithdrefn hon yn benodol berthnasol i eiddo y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn berchen arno neu'n ei brydlesu; fodd bynnag, rydym yn ymwybodol bod ein staff yn aml yn gweithio o, neu'n ymweld â safleoedd eraill. Fel Iechyd Cyhoeddus Cymru, byddem yn annog ein cydweithwyr

mewn Byrddau Iechyd, Ymddiriedolaethau'r GIG a'n partneriaid ehangach i gymhwyso'r un egwyddorion. Os bydd staff mewn safleoedd eraill yn ymwybodol o sawl achlysur pan na ddilynwyd y dull hwn, byddem yn eu hannog i hysbysu rheolwyr yr adeilad priodol.

6.3 Cymhwyso'r weithdrefn i gerbydau

Mae'r Rheoliadau hefyd yn cwmpasu cerbydau (gweler adran 4) a ddefnyddir i gludo'r cyhoedd neu a ddefnyddir gan fwy nag un cyflogai i gyflawni dyletswyddau gwaith. Mae'r weithdrefn hon yn berthnasol i'r canlynol:

- cerbydau y mae Iechyd Cyhoeddus Cymru'n berchen arnynt
- cerbydau sy'n cael eu prydlesu drwy drefniadau gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru i'w defnyddio ar gyfer busnes Iechyd Cyhoeddus Cymru
- cerbydau preifat pan fyddant yn gludo un neu fwy o deithwyr sy'n teithio ar fusnes (h.y. sy'n hawlio costau teithio gan Iechyd Cyhoeddus Cymru).
- cerbydau preifat pan fyddant wedi'u parcio ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru.

6.4 Sigaréts electronig

Yn unol â chanllawiau diweddar NICE (NH209), mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cydnabod y gwahaniaeth rhwng e-sigaréts (vaping) a thybaco (smygu).

Caniateir y defnydd o e-sigaréts ar dir Iechyd Cyhoeddus Cymru ond nid y tu mewn i adeiladau. Er cysur i eraill, ni ddylid defnyddio e-sigaréts yn union y tu allan i fynedfeydd. Bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn caniatáu defnydd diogel, synhwyrol ac ystyriol o e-sigaréts yn yr awyr agored gan staff.

Rhaid i unrhyw berson sy'n dymuno defnyddio e-sigaréts electronig ddefnyddio e-sigaréts yn yr awyr agored yn unig, ac nid wrth fynedfeydd adeiladau, ac ni ddylid gallu adnabod staff yr Ymddiriedolaeth (h.y. tynnu neu orchuddio gwisg a thynnu bathodyn adnabod).

Mae Iechyd Cyhoeddus Cymru yn ystyried y defnydd o e-sigaréts mewn modd cadarnhaol, fel strategaeth effeithiol i leihau niwed i bobl sy'n smygu: gallai e-sigaréts eu helpu i roi'r gorau i ddefnyddio tybaco niweidiol sy'n cael ei losgi a defnyddio dull glanach o dderbyn nicotin, a gall hyn eu helpu i leihau eu harferion smygu a rhoi'r gorau i smygu'n gyfan gwbl.

Gellir defnyddio e-sigaréts yn ddiogel ochr yn ochr â thriniaethau disodli nicotin (NRT) fferyllol, trwyddedig, er enghraifft patsys, losin a chwistrelli.

Wrth i dystiolaeth newydd ddod i law am e-sigaréts, bydd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn adolygu'r farn hon.

3.4.1. Canllawiau ar y risgiau sy'n gysylltiedig â gwefrwyr e-sigaréts

Mae e-sigaréts yn cael eu pweru gan fatri y gellir ei ailwefru gan ddefnyddio addaswr sy'n cysylltu â'r prif gyflenwad trydan neu borth USB. Cafwyd adroddiadau bod e-sigaréts yn achosi tanau ar gyfradd o tua dau yr wythnos yn y DU, sy'n llawer is na nifer y tanau a achosir gan sigaréts (NCSCT, 2016).

Ni ddylai staff wefru dyfeisiau ENDS ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru na thrwy ddefnyddio ffynonellau pŵer Iechyd Cyhoeddus Cymru, h.y. gliniaduron.

Er mwyn lleihau unrhyw risg bellach, awgrymir y canlynol:

- mae'n bwysig gwefru gyda'r cyfarpar gwefru cywir, gan osgoi fersiynau generig
- dylid prynu e-sigaréts a chyfarpar gwefru gan gyflenwyr dibynadwy, gan sicrhau bod y cyfarpar yn cydymffurfio â'r rheoliadau diogelwch diweddaraf
- ni ddylid gadael e-sigaréts yn gwefru heb oruchwyliaeth, ac ni ddylid eu gorwefru

6.5 Cynhyrchion Tybaco wedi'u Cynhesu

Yn wahanol i sigaréts, nid yw cynhyrchion tybaco wedi'u cynhesu (HTP) yn hylosgi tybaco ond maent yn ei gynhesu i dymheredd is gyda'r nod o osgoi'r cynhyrchion newidiol sy'n gysylltiedig â hylosgi. Yn wahanol i e-sigaréts, mae'r rhan fwyaf o HTP yn cynhesu tybaco yn hytrach na hylif.

Felly, gwaherddir y defnydd o HTP ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru. Bydd y defnydd o HTP yn cael ei drin yn yr un ffordd ag unrhyw gynhyrchion tybaco y gellir eu smyggu ac sy'n llosgadwy.

Ni ddylai staff wefru HTP ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru nac wrth ddefnyddio ffynonellau pŵer Iechyd Cyhoeddus Cymru h.y. gliniaduron.

6.6 Diffyg cydymffurfiaeth

Mae gan swyddogion awdurdodedig o'r awdurdod lleol y pwerau i fynd i mewn i adeiladau cyhoeddus er mwyn sicrhau bod y ddeddfwriaeth ddi-fwg yn cael ei gweithredu yn unol â'r gyfraith. Gallant weinyddu hysbysiadau cosb benodedig i bobl y maent yn credu sy'n cyflawni, neu sydd wedi cyflawni trosedd o dan y ddeddfwriaeth.

Mae Rheoliadau Cymru yn berthnasol i unrhyw unigolyn sy'n smygu mewn safle caeedig. Fodd bynnag, fel y disgrifiwyd, mae'r weithdrefn hon yn mynd ymhellach ac yn gwahardd cyflogaion Iechyd Cyhoeddus Cymru rhag smygu ar holl safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Bydd staff sy'n mynd yn groes i'r weithdrefn hon yn rheolaidd neu'n fwriadol yn ddarostyngedig i'r un broses ddisgyblu arferol, fel yr amlinellir ym mholisi Disgyblu Iechyd Cyhoeddus Cymru. Mae'r polisi hwn ar gael ar [dudalennau gwe](#) Iechyd Cyhoeddus Cymru.

Mae'r camau y gellir eu cymryd pan fydd aelod o staff yn dod yn ymwybodol o unigolyn yn smygu ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi'u cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru ac maent wedi'u cynnwys yn Atodiad 1.

6.7 Staff sy'n ymweld â phreswylfeydd preifat

Yn unol â sefydliadau eraill y GIG, pan fydd yn ofynnol i staff ymweld â phreswylfeydd preifat fel rhan o'u dyletswyddau (h.y. staff sy'n darparu gwasanaethau mewn preswylfeydd preifat), lle bynnag y bo'n bosibl, wrth drefnu'r cyfarfod, gofynnir yn gwrtais i gleientiaid beidio â smygu yn ystod yr ymweliad.

Ni chaniateir i staff sy'n smygwyr smygu pan fyddant gyda chleient.

Y Cyfarwyddwr Adrannol a'r Arweinydd Gwasanaeth sy'n gyfrifol am roi trefniadau ar waith i leihau cysylltiad staff â mwg goddefol.

6.8 Egwylliau awdurdodedig

Nid yw Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cydnabod egwylliau smygu, er bod gan staff hawl i egwylliau wedi'u hamserlennu yn unol â pholisïau/gweithdrefnau lleol a chontractau cyflogaeth.

Pan fydd staff yn dewis smygu yn ystod eu hegwylliau awdurdodedig mae'n rhaid iddynt wneud hynny oddi ar safleoedd Iechyd Cyhoeddus Cymru, ar eu risg eu hunain. Rhaid i unrhyw unigolyn sy'n dymuno smygu adael y tir i ddechrau ac ni ddylid gallu eu hadnabod fel aelod o staff Iechyd Cyhoeddus Cymru (h.y. tynnu neu orchuddio gwisg a thynnu bathodyn adnabod).

Rhaid i staff sy'n dewis defnyddio sigaréts electronig yn ystod eu hegwylliau awdurdodedig ddefnyddio e-sigaréts yn yr awyr agored yn unig, i ffwrdd o fynedfeydd adeiladau, ac ni ddylai fod yn bosibl eu hadnabod fel staff yr Ymddiriedolaeth (h.y. dylid tynnu neu orchuddio gwisg a thynnu bathodyn adnabod).

7 Cymorth i staff sy'n dymuno rhoi'r gorau i smygu

Mae Helpa Fi i Stopio yn cynnig cymorth cyfeillgar, am ddim i smygwyr sy'n barod i roi'r gorau i smygu drwy helpu unigolion i:

- gwrdd â smygwyr eraill i gael cefnogaeth;
- cymryd rhan mewn apwyntiad un i un, wyneb yn wyneb neu dros y ffôn;
- mynychu lleoliadau cymunedol lleol ar gyfer cefnogaeth grŵp;
- cael cymorth drwy ysbytai a fferyllfeydd.

Dylid annog smygwyr sydd eisiau rhoi'r gorau i smygu i gysylltu â'r tîm Helpa Fi i Stopio i gael y cymorth sy'n addas iddyn nhw drwy:

Ffonio: 0800 085 2219

Mynd ar-lein: <https://www.helpafiistopio.cymru/>

Dylai rheolwr llinell ystyried rhyddhau aelodau o staff i fynychu sesiynau cymorth, ond bydd hyn yn dibynnu ar anghenion y gwasanaeth.

8 Monitro ac archwilio

Bydd y Tîm Ystadau ac Iechyd a Diogelwch a'r arweinwyr gwasanaeth/wardeiniaid tân yn sicrhau bod arwyddion dim smygu priodol yn cael eu harddangos ym mhob safle.

Gofynnir i staff roi gwybod i gynrychiolydd Cyfarwyddiaeth eu Grŵp Iechyd a Diogelwch am unrhyw achosion o smygu a hysbysu'r Grŵp Iechyd a Diogelwch am nifer yr achosion o smygu at ddibenion monitro. Rhaid cofnodi unrhyw ddigwyddiad sy'n gysylltiedig â smygu ar Datix.

Fel rhan o'r ddeddfwriaeth ddi-fwg, gwaherddir smygu ym mhob safle **caeedig** a **sylweddol gaeedig**. Rhaid cofnodi unrhyw ddigwyddiadau sy'n cynnwys gwrthod dilyn yr agwedd hon o'r weithdrefn neu ymddygiad treisgar ac ymosodol tuag at staff ar DATIX. Noder nad yw'n angenrheidiol cofnodi unrhyw achosion o smygu ar dir Iechyd Cyhoeddus Cymru ar DATIX.

Cyfeiriadau

1. Sefydliad Iechyd y Byd. Tobacco Free Initiative. *Sefydliad Iechyd y Byd*. [Ar-lein] 9 Gorffennaf 2013. [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.] http://www.who.int/tobacco/communications/statements/electron_cigarettes/en/.

2. Asiantaeth Rheoleiddio Meddyginiaethau a Chynhyrchion Gofal Iechyd. Nicotine Containing Products. *MHRA*. [Ar-lein] 31 Gorffennaf 2013. [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.]

<http://www.mhra.gov.uk/Safetyinformation/Generalsafetyinformationandadvice/Product-specificinformationandadvice/Product-specificinformationandadvice-M-T/NicotineContainingProducts/index.htm>.

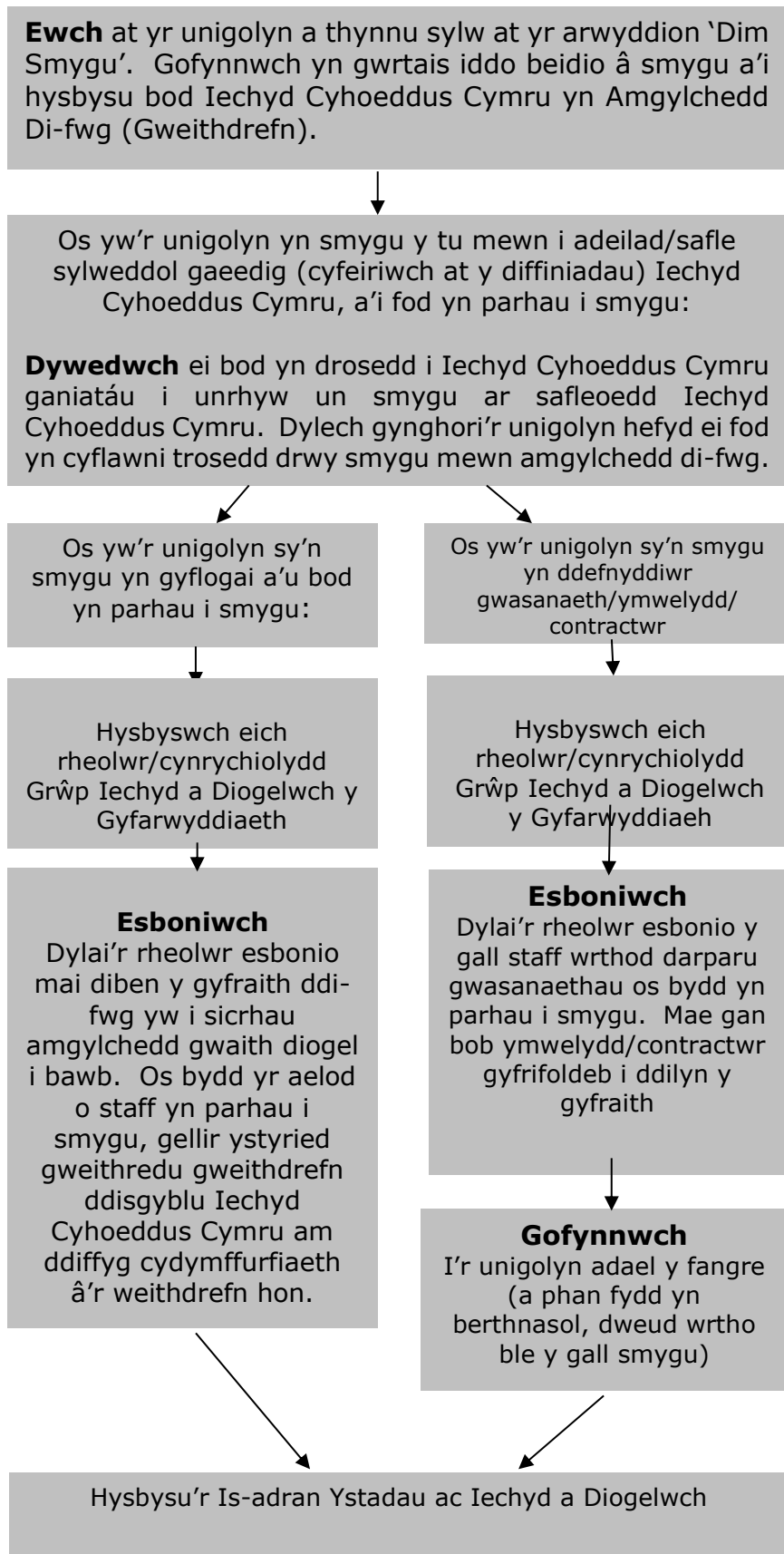
3. Comisiwn Ewropeaidd. Tobacco - Revision of the tobacco products directive. *Comisiwn Ewropeaidd*. [Ar-lein] [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.] <http://ec.europa.eu/health/tobacco/products/revision/>.

4. US Food and Drug Administration. Electronic Cigarettes. *FDA*. [Ar-lein] 25 Ebrill 2013. [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.] <http://www.fda.gov/NewsEvents/PublicHealthFocus/ucm172906.htm>.

5. BMA. Tobacco E Cigarettes. *BMA*. [Ar-lein] Ionawr 2013. [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.] <http://bma.org.uk/working-for-change/improving-and-protecting-health/tobacco/e-cigarettes>.

6. ASH. ASH Briefing Electronic Cigarettes. *ASH*. [Ar-lein] Mehefin 2013. [Dyfynnwyd: 8 Hydref 2013.] http://www.ash.org.uk/files/documents/ASH_715.pdf.

Atodiad 1 – Camau i'w dilyn

Atodiad 2 – Diffiniadau

Gweithle

Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017:

Adran 7 Gweithleoedd

- (1) Mae mangreoedd yng Nghymru yn ddi-fwg at ddibenion y bennod hon os ydynt yn weithleoedd.
- (2) Ystyr 'gweithle' yw mangre –
 - (a) A ddefnyddir fel man gwaith gan fwy nag un person (hyd yn oed os yw'r personau sy'n gweithio yno yn gwneud hynny ar adegau gwahanol, neu'n ysbeidiol yn unig), neu
 - (b) A ddefnyddir fel man gwaith gan ddim mwy nag un person ond y gallai aelodau o'r cyhoedd fynd iddo at ddibenion ceisio neu gael nwyddau neu wasanaethau oddi wrth y person sy'n gweithio (hyd yn oed os nad yw aelodau o'r cyhoedd bob amser yn bresennol).
- (3) Os dim ond rhan o'r fangre a ddefnyddir fel man gwaith, dim ond i'r graddau hynny y mae'r fangre yn ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon.
- (4) Dim ond yn yr ardaloedd hynny sy'n gaeedig neu'n sylweddol gaeedig y mae'r fangre yn ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon.
- (5) Mae'r fangre yn ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon drwy'r amser (gan gynnwys pan nas defnyddir fel man gwaith), ac eithrio nad yw mangre a ddefnyddir i unrhyw raddau fel annedd, sy'n ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon, ond yn ddi-fwg pan y'i defnyddir fel man gwaith.
- (6) Mae "gwaith", yn isadran (2), yn cynnwys gwaith gwirfoddol.

Tir Ysbytai

- (1) Mae mangre yng Nghymru yn ddi-fwg at ddibenion y Bennod hon i'r graddau y mae'n dir ysbyty.
- (2) Mae'r fangre yn ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon drwy'r amser.
- (3) Mae tir ysbyty, at ddibenion yr adran hon, yn fangre-
 - (a) sy'n cyd-ffinio â'r ysbyty, a;
 - (b) a ddefnyddir ganddo neu sydd wedi ei meddiannu ganddo;
 - (c) nad yw'n gaeedig nac yn sylweddol gaeedig.
- (4) Caiff y person a chanddo ofal am yr ysbyty ddynodi unrhyw ardal yn y tir yn ardal lle y mae ysmegu i gael ei ganiatáu, ac i'r graddau hynny mae'r fangre yn cael ei thrin fel pe na bai'n ddi-fwg at ddibenion y Bennod hon.
- (5) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth —

- (a) sy'n pennu amodau sydd i gael eu bodloni cyn y caniateir i ardal gael ei dynodi o dan isadran (4),
 - (b) sy'n ei gwneud yn ofynnol cadw cofnodion o ddynodiadau, ac
 - (c) ynghylch yr amgylchiadau y mae dynodiad i beidio â chael effaith odanynt.
- (6) Nid yw mangre sy'n gartref gofal i oedolion neu'n hosbis i oedolion, na mangre a ddefnyddir i unrhyw raddau fel annedd, yn ddi-fwg yn rhinwedd yr adran hon.

Cerbydau di-fwg (Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020)

Adran 15.—(1) Mae cerbyd sy'n gaeedig, ac unrhyw ran o gerbyd sy'n gaeedig, i'w drin fel pe bai'n ddi-fwg os yw paragraff (2) neu (3) yn gymwys.

(2) Mae'r paragraff hwn yn gymwys os yw'r cerbyd yn un a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng nghwrs gwaith am dâl neu waith gwirfoddol ac y'i defnyddir—

(a) gan fwy nag un person (hyd yn oed os yw'r personau sy'n ei ddefnyddio yn gwneud hynny ar adegau gwahanol neu'n ysbeidiol), neu

(b) i gludo aelodau o'r cyhoedd neu garfan o'r cyhoedd.

(3) Mae'r paragraff hwn yn gymwys os nad yw'r cerbyd o fewn paragraff (2) fel y'i defnyddir—

(a) yng nghwrs gwaith am dâl neu waith gwirfoddol a bod mwy nac un person yn bresennol yn y cerbyd a bod un o'r rheini yn bresennol at ddiben cael nwyddau neu wasanaethau oddi wrth y person sy'n defnyddio'r cerbyd, neu

(b) at ddibenion cymdeithasol, domestig neu ddibenion preifat eraill a bod mwy nac un person yn bresennol yn y cerbyd a bod un o'r personau hynny yn blentyn.

(4) Mae cerbyd sy'n ddi-fwg yn rhinwedd paragraff (2) yn ddi-fwg drwy'r amser.

(5) Nid yw cerbyd sy'n ddi-fwg yn rhinwedd paragraff (3) ond yn ddi-fwg pan yw'r cerbyd yn cael ei ddefnyddio fel y'i disgrifir yn y paragraff hwnnw.

Ystyr mangreoedd “caeedig” a “sylweddol gaeedig” (Rheoliadau Mangreoedd a Cherbydau Di-fwg (Cymru) 2020)

3.—(1) At ddibenion Pennod 1 Rhan 3 y Ddeddf—

(a) mae mangre, neu ran o fangre yn gaeedig os—

(i) os oes ganddi nenfwd neu do, a

(ii) ac eithrio drysau, ffenestri a choridorau, os yw’n gwbl gaeedig naill ai’n barhaol neu dros dro

(b) mae cerbyd neu ran o gerbyd, yn gaeedig—

(i) os oes ganddo do, a

(ii) ac eithrio drysau a ffenestri, os yw’n gwbl gaeedig naill ai’n barhaol neu dros dro.

(2) At ddibenion Pennod 1 Rhan 3 y Ddeddf, mae mangre neu ran o fangre yn sylweddol gaeedig—

(a) os oes ganddi nenfwd neu do, a

(b) os yw cyfanswm arwynebedd unrhyw agoriadau yn y waliau yn llai na hanner arwynebedd y waliau, gan gynnwys strwythurau eraill sy’n cyflawni diben waliau ac yn ffurfio perimedr y fangre.

(3) Wrth gyfrifo cyfanswm arwynebedd agoriadau at ddibenion paragraff (2)(b), nid yw agoriadau y mae drysau, ffenestri neu ffitiadau eraill ynddynt y gellir eu hagor a’u cau i’w hystyried.

(4) Yn y rheoliad hwn, mae “to” yn cynnwys unrhyw strwythur gosodedig neu symudol neu ddyfais osodedig neu symudol sy’n gallu gorchuddio’r cyfan neu ran o’r fangre neu’r cerbyd fel to.

(5) At ddibenion Pennod 1 o Ran 3 o’r Ddeddf, nid yw mangre neu ran o fangre “yn gaeedig nac yn sylweddol gaeedig” os nad yw’n gaeedig nac yn sylweddol gaeedig o fewn ystyr paragraffau (1) a (2).